เพศชายกับการถูกคุกคามทางเพศในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร

Men With Sexual Harassment At Night Entertainment In Bangkok

สุทินา วิรุฬห์วชิระ*

Suthina Wiroonwachira

นันท์รพัช ไชยอัครพงศ์**

Nanrapat Chaiakaraphon

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร และวิธีการรับมือและตอบโต้เมื่อเพศชายเผชิญกับเหตุการณ์การถูกคุกคามทางเพศในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่าการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ 1. รูปแบบทางร่างกาย เช่น การจับอวัยวะเพศหรือบั้นท้าย 2. รูปแบบทางวาจา เช่น อวัยวะเพศใหญ่จัง 3. รูปแบบทางสายตา เช่น การมองร่างกายเป็นระยะเวลา 10 วินาทีขึ้นไป 4. รูปแบบทางท่าทาง การกำมือเป็นกำปั้นแล้วพยักหน้าขึ้นลง และ 5. รูปแบบทางการสื่อสาร เช่น การแอบถ่ายภาพนิ่งหรือวิดีโอ โดยวิธีการรับมือและตอบโต้เมื่อเพศชายเผชิญกับเหตุการณ์การถูกคุกคามทางเพศในสถานบันเทิงโดยส่วนใหญ่ ได้แก่ การประนีประนอม คือ การใช้คำพูดในทางปฏิเสธ ว่ากล่าวตักเตือน เดินหลีกหนีออกไปจากสถานการณ์นั้น หรือการอดทนต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น นิ่งเฉย นอนหลับ และ การแจ้งให้ผู้อื่นทราบโดยบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้เพื่อนทราบ ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายในสถานบันเทิง จึงเห็นควรให้รัฐบาลมีนโยบายหรือบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ประชาสัมพันธ์การถูกคุกคามทางเพศ

* นิสิตปริญญาตรีหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

* Bachelor degree Student, Bachelor of Art Program in Political Science, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, E-mail: suthinaa.wi@gmail.com

** ผู้ประพันธ์บรรณกิจ, ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Department of Political Sciences and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Corresponding author; email: nanrapat.c@ku.th

Received: July 22,2022 **Revised:** September 5,2022 **Accepted:** September 5,2022

และควรบรรจุเรื่องการคุกคามทางเพศเพิ่มในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับประชาชนชายมิให้ตกเป็นเหยื่อถูกคุกคามทางเพศ

คำสำคัญ: การถูกคุกคามทางเพศ, เพศชาย, สถานบันเทิง, กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย

Abstract

This article aims to study male behavior patterns of male sexual harassment and male responses when confronting sexual harassment at night entertainment in Bangkok. The methodology was qualitative research. Study on documentary and in-depth interviews were conducted with the 15 key informants. The results of this research found that male sexual harassment at night entertainment in Bangkok is divided into 5 patterns. 1) Physical harassment such as touching a sexual organ or buttock. 2) Verbal harassment for example “Wow, you have a big penis. These conversations are used to harass. 3) Visual harassment such as looking at the body other more than 10 seconds. 4) Gesture harassment such as whistling. 5) Communication harassment such as the hidden cameras. When males confront sexual harassment at night entertainment in Bangkok their responses are divided into 3 forms 1) Compromising, which are using words of denial or warning, changing serious situations into relaxed situations, and walking away from this situation. 2) Endurance, such as playing possum. 3) Telling, telling this situation to friends. Thus, the government should make policy or legislate law about male sexual harassment. Furthermore, the government should publicize about policy and punishment for sexual harassment. Finally, the government should add sexual harassment topic on fundamental education.

Keyword: Sexual harassment, Men, Night entertainment, Bangkok, Thailand

บทนำ

การคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment) หมายถึง การกระทำอันไม่เป็นที่พึงปรารถนา เป็นพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการเชื้อเชิญ เป็นการแสวงประโยชน์ในทางเพศ ในทุกรูปแบบทั้งทางกาย วาจา และการสัมผัสที่แสดงออกถึงลักษณะทางเพศ โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ถูกกระทำ ซึ่งถือเป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคทางเพศ การคุกคามทางเพศนั้นถือว่าเป็นปัญหาที่แฝงอยู่ในพฤติกรรมของคนในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน แต่ทว่าคนในสังคมกลับไม่ทราบว่าพฤติกรรมที่ตนได้กระทำหรือแสดงออกมาเข้าข่ายเรียกได้ว่าเป็นพฤติกรรมการคุกคามทางเพศ ซึ่งคนในสังคม

ส่วนใหญ่มักจะเข้าใจว่าพฤติกรรมการคุกคามทางเพศจะต้องเป็นการกระทำที่มีลักษณะรุนแรงทางเพศ คือเป็นพฤติกรรมในลักษณะข่มขืนกระทำชำเราเท่านั้น โดยที่ไม่ได้รวมถึงกริยาท่าทาง สายตาหรือคำพูด ในลักษณะที่ส่อไปในทางลามก อนาจาร ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้คนในสังคมเลือกที่จะมองข้าม เพิกเฉย หรือเมินเฉย กับปัญหาการคุกคามทางเพศ โดยมองว่าเรื่องเหล่านี้เป็นพฤติกรรมปกติที่ไม่ร้ายแรงและสามารถเกิดขึ้นได้ในสังคม อีกทั้งคนทั่วไปยังไม่ได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่ตนได้กระทำไป ซึ่งการกระทำเหล่านั้นอาจเกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้ถูกคุกคามทางเพศ หรือเป็นการสร้างบาดแผลระยะยาวแก่ผู้ถูกคุกคามทางเพศได้ อย่างเช่น ภาวะซึมเศร้า การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ความรู้สึกสูญเสียความภาคภูมิใจในตนเอง ความหวาดกลัวในการเข้าสังคม เป็นต้น (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2553)

หากพูดถึงการถูกคุกคามทางเพศแล้วคนทั่วไปอาจมองว่าเหยื่อที่ถูกคุกคามทางเพศมีแต่เพศหญิงเท่านั้น ทว่าในความเป็นจริงเพศชายก็สามารถตกเป็นเหยื่อคุกคามทางเพศได้เช่นเดียวกัน อย่างเช่น ผลการวิจัยของ Rothman et al. (2011) ระบุว่าผู้หญิงที่เป็นเลสเบี้ยนและกะเทย (lesbian or bisexual (LB) women) นั้นมีความชุกของการตกเป็นเหยื่อการข่มขืนตลอดชีวิตประมาณร้อยละ 12.6-85 ในขณะที่ผู้ชายที่เป็นเกย์และไบเซ็กชวล (gay or bisexual (GB) men) นั้น ความชุกของการตกเป็นเหยื่อการข่มขืนตลอดชีวิตประมาณร้อยละ 11.8-54.0 อีกทั้งผลการวิจัยของ Dube et al. (2005) พบว่าในปี ค.ศ. 2005 ผู้ชายในสหรัฐอเมริกาที่มีอายุประมาณ 18 ปีประมาณร้อยละ 16 ตกเป็นเหยื่อคุกคามทางเพศ

จากสถิติของผู้ชายที่ถูกคุกคามทางเพศมีน้อยกว่าความเป็นจริงที่เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะผู้ชายไม่กล้าที่จะออกมาพูดหรือเรียกร้องเมื่อตนเองถูกคุกคามทางเพศ อีกทั้งเมื่อผู้ชายถูกคุกคามทางเพศ โดยส่วนใหญ่จะไม่แสดงออกถึงความรู้สึก พฤติกรรม และท่าทีว่าตนรู้สึกไม่ปลอดภัยหรือไม่พึงพอใจในการกระทำที่เข้าข่ายคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นกับตนเอง รวมถึงการที่ผู้เสียหายจากการคุกคามทางเพศเลือกที่จะไม่ดำเนินการทางกฎหมายกับผู้กระทำผิด อาจมีเหตุผลเนื่องจากคนในสังคมรวมถึงสื่อสังคมประเภทต่าง ๆ มักจะปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมเกี่ยวกับแนวคิดความเป็นชาย หรือ Masculinity ซึ่งเป็นแนวคิดที่ถูกฝังลึกอยู่คู่กับวิถีชีวิตของสังคมไทยมาอย่างยาวนาน แนวคิดดังกล่าวปลูกฝังให้เพศชายมีแนวคิดว่าตนจะต้องมีลักษณะของความเป็นชายและต้องแสดงลักษณะของความเป็นชายออกมาให้คนในสังคมได้เห็นหรือรับรู้ และเลือกที่จะปิดบังคำพูด พฤติกรรม หรือแม้กระทั่งความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อตนเองถูกคุกคามทางเพศ เพราะกลัวว่าตนจะถูกผู้อื่นมองว่าผิดแปลกไปจากค่านิยมหรือบรรทัดฐานของสังคม ดังนั้นจึงทำให้เพศชายตกอยู่ในสภาวะที่เรียกว่า *"no man is allowed to be vulnerable"* หรือสภาวะที่เพศชายห้ามเป็นเพศที่อ่อนแอ เพราะเกรงกลัวว่าจะถูกตีตราจากคนในสังคม แตกต่างจากเพศหญิงที่เมื่อถูกคุกคามทางเพศแล้วก็จะสามารถบอกเล่าเรื่องราวให้กับคนรอบข้างฟังได้โดยที่จะไม่ถูกว่าผิดแปลกออกไปจากสังคม อีกทั้งหากเพศชายได้บอกเล่าเรื่องราวว่าตนถูกคุกคามทางเพศนั้นก็ถูกหัวเราะเยาะเย้ย หยอกล้อให้กลายเป็นเรื่องขำขันเป็นเรื่องปกติไปกลายเป็นการถูกกระทำซ้ำอีกครั้งจากคนในสังคม (SHIFTER, 2563) แต่ในทางกลับกันถ้าเพศหญิงถูกคุกคามทางเพศจะถูกมองว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่ควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนและควรช่วยเรียกร้องความยุติธรรมให้กับผู้ถูกคุกคามเพศหญิงอีกด้วย เพราะฉะนั้นแนวคิดความเป็นชายที่อยู่คู่กับสังคมไทยมานานทำให้

การคุกคามทางเพศของเพศชายกลายเป็นปัญหาที่ยังไม่ได้รับการเปิดเผย ไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคมว่าเพศชายก็สามารถตกเป็นผู้ถูกคุกคามทางเพศได้เช่นเดียวกับเพศหญิง (Voice TV, 2561; Mission to the moon, 2564)

สถานบันเทิงเป็นสถานที่หนึ่งที่มีโอกาสพบเจอเหตุการณ์การคุกคามทางเพศได้สูง หรือสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดการถูกคุกคามทางเพศเป็นอย่างมาก ดังที่นายแพทย์กัมปนาท พรยศไกร ศัลยแพทย์ระบบทางเดินปัสสาวะ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช กล่าวว่า *"ผู้ชายถูกคุกคามทางเพศได้ และส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 มักจะเกิดขึ้นในขณะที่กำลังมึนเมา"* (Nattaya L., 2561) อีกทั้งจากรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2560 พบว่า เพศชายมีจำนวนอัตราการใช้บริการสถานบันเทิง (ผับ บาร์ คาราโอเกะ) มากกว่าเพศหญิง กล่าวคือ มีจำนวนผู้ใช้บริการสถานบันเทิงเพศชายจำนวน 12,825,420 คน ส่วนจำนวนผู้ใช้บริการสถานบันเทิงเพศหญิงมีจำนวน 3,071,845 คน (วิทย์ วิชัยดิษฐ และคณะ, 2560, หน้า 13)

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงและศูนย์กลางของประเทศไทยที่มีความเจริญในทุก ๆ ด้าน จึงทำให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบเพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจจากการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อให้รับความบันเทิงไปพร้อม ๆ กับการจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อาหาร ของมึนเมาอื่น ๆ และพบอีกว่าจำนวนสถานบันเทิงในกรุงเทพมหานคร ผับ กึ่งผับ บาร์ ร้านเหล้า มีมากถึง 10,747 แห่ง (Wongnai, 2565) จึงทำให้มีกรุงเทพมหานครกลายเป็นพื้นที่มีโอกาสเสี่ยงสูงต่อการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายได้ง่าย

จากการสืบค้นฐานข้อมูลงานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับเรื่องการถูกคุกคามทางเพศในอดีตที่ผ่านมาส่วนใหญ่มุ่งศึกษาการถูกคุกคามทางเพศของเพศหญิง เมื่อเทียบกับการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ถูกคุกคามทางเพศเป็นเพศชายที่มีจำนวนน้อยมากหรือแทบจะไม่มีข้อมูลหรือสถิติที่ปรากฏให้เห็นชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ปัญหาการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายได้รับการเปิดเผยหรือได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันการตกเป็นเหยื่อการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายโดยทั้งจากเพศเดียวกันและเพศตรงข้ามในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาวิธีการรับมือและตอบโต้เมื่อเพศชายเผชิญกับเหตุการณ์การถูกคุกคามทางเพศโดยทั้งจากเพศเดียวกันและเพศตรงข้ามในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ (Victim Precipitation Theory)

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ (Victim Precipitation) โดย Marvin Wolfgang เป็นทฤษฎีทางเหยื่อวิทยา ทฤษฎีนี้เห็นว่าเหยื่อบางคนเป็นตัวกระตุ้นทำให้ตนเองต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่นำไปสู่การบาดเจ็บหรือถึงแก่ความตายได้ หรือกล่าวโดยสรุปคือเหยื่อเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม เหยื่ออาจเป็นผู้ก่อให้เกิดการกระทำผิดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งเป็นผลให้เกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิต โดยอาจมีการแสดงออก (Active Precipitation) กล่าวคือเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นเหยื่ออาจใช้คำขู่ อาจเป็นผู้ยั่วยุก่อน หรือเริ่มในการทำร้ายก่อนก็ได้ รูปแบบนี้เรียกว่า “Victim Precipitation Crime” หรืออาชญากรรมที่เหยื่อมีส่วนร่วม และการอยู่เฉย (Passive Precipitation) หรือ การก่อให้เกิดการกระทำความผิดในทางอ้อมนั้น บางครั้งตัวเหยื่อเองอาจจะแสดงพฤติกรรมโดยไม่รู้ตัวหรือไม่รู้สำนึก หรือมีลักษณะการแสดงออกหรือบุคลิกภาพบางประการที่ทำให้เกิดหรือส่งเสริมให้เกิดการกระทำความผิด เช่น เหยื่อเป็นผู้หญิงชอบแต่งกายรัดรูปจึงถูกล่วงละเมิดทางเพศ เนื่องจากการแต่งกายเป็นตัวกระตุ้นให้อาชญากรก่อเหตุ รวมถึงการที่เข้าไปอยู่ในสถานที่ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (deviant place) หรือการเข้าไปในสถานที่ที่มีอันตรายมากกว่าผู้อื่น ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลนั้นกลายเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้มากกว่า การเปิดเผยตัวในที่มีความเสี่ยงสูง จึงง่ายต่อการตกเป็นเหยื่อเพราะอยู่ในที่ที่ไม่ควรอยู่ การทำให้บุคคลมีโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่อได้น้อย เช่น การไม่อยู่ในที่มีความเสี่ยงหรือมีสถิติอาชญากรรมสูง โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีสถานที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดประทุษร้ายต่อทรัพย์ต่อชีวิตและร่างกาย ยาเสพติด การพนัน เป็นต้น (Siegel, 2008, p.74)

ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเป็นผลจากการจุดชนวนของเหยื่อที่เกี่ยวกับการเปิดช่องโอกาสให้เกิดอาชญากรรม พฤติกรรมของเหยื่อเป็นตัวแปรที่ทำให้ต้องตกเป็นเหยื่อ และแบบแผนการดำเนินชีวิตของเหยื่อก็มีส่วนจุดชนวนทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้นอธิบายได้ว่า บุคคลที่ประกอบกิจที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเบี่ยงเบน แม้ว่าจะเป็นเวลาชั่วคราว แต่ก็จะสามารถเปิดช่องโอกาสให้ตกเป็นเหยื่อได้ หรือผู้กระทำผิดได้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะการแสดงออกเป็นตัวกระทำ และลักษณะการอยู่เฉยเป็นตัวถูกกระทำ ซึ่งขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของเหยื่อว่าจะมีลักษณะเป็นอย่างไร ลักษณะการแสดงออกเป็นสถานการณ์ที่เหยื่อไปมีส่วนยั่วยุ หรือกระทำการบางอย่างที่ไปกระตุ้นอาชญากร เหยื่อมีส่วนร่วมในการกระทำ เหยื่อมีส่วนกระตุ้นให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรง หรือใช้คำพูดที่เป็นเหตุให้เกิดการทำร้ายร่างกาย และ ลักษณะการอยู่เฉย เป็นสถานการณ์ที่เหยื่อเป็นผู้ถูกกระทำโดยไม่ได้รู้เนื้อรู้ตัวว่าเหยื่อได้เป็นผู้ยั่วยุ เช่น บุคคลอาจตกเป็นเหยื่อเพราะสถานภาพทางเพศ นอกจากนี้แบบแผนการดำเนินชีวิตของเหยื่อก็สามารถทำให้ตกเป็นเหยื่อได้ เช่น การออกเที่ยวสถานบันเทิงยามค่ำคืน การคบหาสมาคมกับผู้ประพฤติเหลวไหล เป็นต้น (2561, หน้า 26)

ทฤษฎีนี้สอดคล้องกับการถูกคุกคามทางเพศในสถานบันเทิงของเพศชาย กล่าวคือ การที่เพศชายเลือกที่จะอยู่เฉย นิ่งเฉย ไม่แสดงพฤติกรรมท่าทีใด ๆ ออกมาว่าตนเองไม่พึงปรารถนากับพฤติกรรมการถูกคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นกับตน หรือในบางกรณีเหยื่ออาจไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกคุกคามทางเพศอยู่ การนิ่งเฉยและการไม่รู้ตัวถือว่าเป็นการก่อให้เกิดการกระทำความผิดในทางอ้อม แสดงให้เห็นว่าเหยื่อนั้นเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดสถานการณ์การถูกคุกคามทางเพศ อีกทั้งเหยื่อยังเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมการคุกคามทางเพศออกมาเรื่อย ๆ และกระทำพฤติกรรมเหล่านี้จะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนกว่าผู้กระทำผิดจะมีความพึงพอใจ รวมถึงการที่เพศชายเข้าไปอยู่ในสถานที่ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูง ซึ่งเป็นสถานที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมหรือเป็นสถานที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดซึ่งก็คือ สถานบันเทิง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเบี่ยงเบน แม้ว่าจะเป็นเวลาชั่วคราว แต่ก็จะสามารถเปิดช่องโอกาสให้ตกเป็นเหยื่อได้อีกด้วย ทำให้เพศชายมีโอกาสที่จะตกเป็นเหยื่อของการถูกคุกคามทางเพศได้ง่ายมากขึ้นอีกด้วย

ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activities Theory)

ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน หรือ Routine Activities Theory เป็นทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่ได้พัฒนามาจากแนวคิดของสำนักคิดอาชญวิทยาดั้งเดิม ซึ่งจัดอยู่ในประเภทของอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม นักวิชาการที่ถือว่าเป็นผู้พัฒนาทฤษฎีนี้เป็นคนแรก คือ ลอร์เรน โคเฮน (Lawrence Cohen) และ มาร์คัส เฟลสัน (Marcus Felson) ที่อธิบายว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างตัวเหยื่ออาชญากรรม ผู้กระทำผิด และสภาพแวดล้อมของเหตุการณ์ กล่าวคือ อาชญากรรมเกิดจากองค์ประกอบสามประการ คือ เหยื่อที่เหมาะสม (A suitable target) การขาดผู้ดูแล (The absence of a capable guardian) และ อาชญากรที่มีแรงจูงใจในการกระทำผิด (A likely offender) อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของบุคคลจะเพิ่มสูงขึ้นเมื่อมีองค์ประกอบครบทั้งสามประการ (Felson & Cohen, 1980; สาวตรี สุขศรี, 2560) ซึ่งจุดสำคัญของทฤษฎีนี้ คือ โอกาส ความใกล้ชิด การเปิดเผยตัวของเหยื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

ประการที่ 1 เหยื่อ หรือเป้าหมายที่เหมาะสม (A suitable target) โดยเหยื่อหรือเป้าหมายสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ คน สิ่งของ และสถานที่ ซึ่งอะไรก็ตามที่เคยเป็นเหยื่อหรือเป้าหมายมาแล้ว ก็สามารถกลับไปเป็นเหยื่อหรือเป้าหมายได้อีกครั้ง เช่น กลับบ้านคนเดียวในซอยเปลี่ยวเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นต้น

ประการที่ 2 การขาดผู้ดูแล (The absence of a capable guardian) โดยผู้ดูแลมีความอ่อนแอ ผู้ดูแลไม่อยู่ มีอยู่แต่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ดูแลก็คือสิ่งใดก็ตามที่สามารถยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมเกิด ส่วนใหญ่จะเป็นคนหรืออาจเป็นอุปกรณ์ก็ได้ เช่น ตำรวจลาดตระเวน พนักงานรักษาความปลอดภัย เพื่อนบ้าน คนเฝ้าประตู กล้องโทรทัศน์วงจรปิด เป็นต้น

ประการที่ 3 อาชญากรที่มีแรงจูงใจในการกระทำผิด (A likely offender) อาชญากรที่คิดว่าเหยื่อหรือเป้าหมายมีความเหมาะสม และผู้ดูแลอ่อนแอ จึงตัดสินใจที่จะกระทำความผิด ซึ่งตัวอาชญากรมีเหตุผลหลายประการที่จะกระทำ เช่น ความยากจนติดยาเสพติด เด็กหรือเยาวชนที่ขาดการดูแลเอาใจใส่

แต่ทั้งนี้นอกจากองค์ประกอบแวดล้อมที่เหมาะแก่การประกอบอาชญากรรมแล้ว สิ่งที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งคือความต้องการและสภาพจิตใจของอาชญากรที่มีความประสงค์จะประกอบอาชญากรรม เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรรมขึ้น หากสภาพจิตใจความคิดไม่ได้มีความประสงค์ที่จะทำ พฤติกรรมอาชญากรรมก็จะไม่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดว่าสถิติอาชญากรรมที่เป็นผลผลิตของอาชญากรรม และถ้าเพิ่มคนดูแล (guardian) มากขึ้น จะลดเป้าประสงค์หรือเป้าหมายในการก่ออาชญากรรมได้ในขณะเดียวกันจะลดสถิติของผู้กระทำผิดลงด้วย ในทางกลับกันถ้าลดจำนวนคนดูแล สถิติอาชญากรรมจะสูงขึ้น การมีกิจกรรมประจำวันของคนเรา ทำอย่างสม่ำเสมอ และปฏิบัติเช่นนี้ตลอดเวลา ทำให้ตัวอาชญากรสังเกตได้และวางแผนและพบอีกว่าบุคคลที่ชอบออกไปเที่ยวเตร่ข้างนอกที่พักอาศัยแทนที่จะอยู่ในที่พัก มักจะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมประเภททำร้ายร่างกายชิงทรัพย์หรือข่มขืนกระทำชำเรา เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ก่ออาชญากรรม ก็คือจะทำการสังเกตถึงกิจวัตรประจำวันของเหยื่อนั้นเอง (พรชัย ขันตี และคณะ, 2543, หน้า 26)

จากทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน ผู้วิจัยพบว่าหากเหยื่อออกจากบ้านในเวลากลางคืนเพื่อไปสถานบันเทิง โดยที่สถานบันเทิงส่วนใหญ่มักจะมีมุมอับ ลับสายตาจากผู้คน ซึ่งถือว่าสถานบันเทิงเป็นสถานที่เสี่ยงสูงต่อการเกิดอาชญากรรม อีกทั้งยังมีดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำหน่าย ทำให้เกิดผลที่ตามมาทั้งมุมของเหยื่อและอาชญากร ในมุมของเหยื่อ เช่น เหยื่ออาจขาดสติสัมปชัญญะ ขาดการคิดวิเคราะห์ได้สมบูรณ์ ครบถ้วนแบบคนปกติ ขาดการมีปฏิภาณไหวพริบ ส่วนในมุมเหยื่อนั้นเมื่อดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปแล้วอาจจะทำให้อาชญากรขาดความยับยั้งชั่งใจในสิ่งที่ตนเองกำลังกระทำ รวมถึงมีความกล้าที่จะก่อพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากยิ่งขึ้น และการที่ไม่มีผู้ดูแล อย่างเช่น เพื่อน ดูแลสอดส่องอย่างใกล้ชิด หรือพนักงานรักษาความปลอดภัยในสถานบันเทิงดูแลรักษาความปลอดภัยแค่บริเวณด้านหน้าของสถานบันเทิงไม่ได้เข้ามาดูแลรักษาความปลอดภัยภายในสถานบันเทิง หรือการที่มีกล้องวงจรปิดแต่ภายในสถานบันเทิงมืดจนเกินไปทำให้ไม่สามารถเห็นเหตุการ์ที่เกิดขึ้นได้ เป็นต้น ดังนั้นเมื่ออาชญากรที่มีแรงจูงใจเล็งเห็นว่าเหยื่อนั้นเป็นเป้าหมายที่เหมาะสมประกอบกับมีโอกาสที่เอื้ออำนวยจึงอาจทำให้ตกเป็นเหยื่อของพฤติกรรมอาชญากรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ง่าย ซึ่งก็คือ การถูกคุกคามทางเพศนั้นเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (document study) จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ บทความวิชาการ/วิจัย วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่มีความน่าเชื่อถือทางวิชาการ และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ เพศชายที่มีประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อการถูกคุกคามทางเพศในสถานบันเทิงอย่างน้อย 1 ครั้งขึ้นไป กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 15 คน ซึ่งมาจากการ สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 6 คน และให้กลุ่มตัวอย่างข้างต้น ช่วยแนะนำบุคคลที่มีคุณสมบัติในลักษณะเช่นเดียวกับตนเอง โดยมีกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้คำถามปลายเปิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 สถานการณ์/เหตุการณ์/ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 3 ปัจจัยแวดล้อมที่นำไปสู่การถูกคุกคามทางเพศของเพศชายในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 4 แนวทางและวิธีการในการป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือครั้งนี้ หลังจากผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาเป็นประเด็นคำถามเพื่อเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวขอรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านอาชญาวิทยา ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์วิจัยด้านเหยื่อวิทยา และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากนั้นนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา มาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างต่อไป

ผลการวิจัย

รูปแบบพฤติกรรมการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร

รูปแบบพฤติกรรมการถูกคุกคามทางเพศของเพศชายในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร พบว่ามี 5 รูปแบบ ได้แก่

1. การคุกคามทางเพศทางร่างกาย เป็นการสัมผัสร่างกายในพื้นที่สงวน โดยไม่ได้เจาะจงเพียงแค่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย แต่เป็นการสัมผัสร่างกายไม่ว่าจะเป็นส่วนใดก็ตามโดยที่ไม่ได้รับอนุญาต ผู้ถูกกระทำไม่พึงพอใจ ไม่ยินยอมที่ให้กระทำ หรือผู้ถูกกระทำไม่รู้สึกตัวว่ากำลังถูกคุกคามเพศอยู่ แต่ทำให้ผู้กระทำรู้สึกสำเร็จความใคร่ทางความคิดและอารมณ์ ได้แก่ การจับ บีบ ขยำ ลูบคลำอวัยวะเพศชาย การจับบริเวณบั้นท้าย การจับบริเวณหัวนม หรือหน้าอก การหยิกแก้ม การลูบขา การลูบคลำหน้าท้อง การโอบกอด การซบอก การไซร้คอ การจับมือการจับไหล่การลูบหัวหรือจับเส้นผม การลูบหลัง การหอมแก้ม การสัมผัส เบา ๆ บริเวณปาก (จุ๊บปาก) การอุ้มจากด้านหลัง การเดินหรือยืนใกล้ชิดเกินความจำเป็น การทำร้ายร่างกายเพื่อต้องการมีเพศสัมพันธ์ด้วย เป็นต้น

2. การคุกคามทางเพศทางวาจา เป็นการใช้คำพูดกล่าวถึงอีกฝ่ายในเรื่องต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความรู้สึกอับอาย รู้สึกอึดอัด เป็นการลดทอนคุณค่าของอีกฝ่าย หากผู้กระทำได้พูดคำพูดที่ตนอยากจะพูดแล้วก็จะสำเร็จความใคร่ผ่านทางคำพูด โดยที่ในตอนแรกผู้กระทำจะเข้ามาชวนคุยเรื่องปกติทั่วไป แต่เมื่อเวลาผ่านไปสักพักจะมีการเปลี่ยนประเด็นสนทนาจากเรื่องราวทั่วไปไปคุยในเรื่องเกี่ยวกับเพศมากขึ้น ส่วนมากในการเปลี่ยนบทสนทนา จะใช้สิ่งที่เพศตรงข้ามมีในการพลิกสถานการณ์เป็นเรื่องเพศโดยที่จะใช้คำพูดอ้อม ๆ มากกว่าการคุกคามโดยตรง เช่น อวัยวะเพศชายใหญ่จังเลย คนนี้เป้าตุง น่ามีเพศสัมพันธ์ด้วยจัง คนนี้ควรมาเป็นสามีในอนาคตของฉัน ขอออรัลเซ็กส์หน่อยได้มั้ย ขาวมาก ขอดู six pack หน่อย เป็นต้น ซึ่งในบางครั้งก็จะมาในคำพูดอ้อม ๆ แต่สามารถสื่อความหมายได้ว่าคือการคุกคามทางเพศ เช่น *ห้องพี่มีแมวนะไปห้องพี่มั้ย ไปดู Netflix ห้องเรามั้ย* เป็นต้น ซึ่งมีความหมายในเชิงชักชวนให้ไปมีเพศสัมพันธ์ด้วย

3. การคุกคามทางเพศทางสายตา เป็นการที่ผู้กระทำมองจ้องอีกฝ่าย จนอีกฝ่ายเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ โดยที่การมองที่ผิดจากปกติ ผิดแปลกจากพฤติการณ์ปกติทั่วไป เป็นการจ้องมองเพ่งเล็งที่แสดงออกได้ถึงความต้องการทางเพศที่ส่อออกมาจากสายตา ผู้ที่ถูกมองอาจจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ไม่ได้มีความสมยอม ยกตัวอย่างเช่น การมองอวัยวะเพศชาย บั้นท้าย มองจ้องเกินไป จ้องในระยะเวลา 10 วินาทีขึ้นไป เมื่อมองไปแล้วก็ยังมองอยู่ มองแล้วยิ้ม มองแล้วยิ้มไปแบบมีเล่ห์นัย มองแบบเพ่งเล็ง มองสำรวจเรือนร่าง มองที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเรา มองแล้วเลียปาก จ้องให้รู้ว่าเขาจ้องเราอยู่ มองแล้วจับอวัยวะเพศไปด้วย มองกดสายตาลงที่แสดงความเชื้อชวนให้ไปนั่งด้วยกัน ไปยกแก้วชนกับอีกฝ่าย เป็นต้น

4. การคุกคามทางเพศทางท่าทาง เป็นการแสดงพฤติกรรมคุกคามทางเพศผ่านทางท่าทางที่สื่อความหมายเรื่องทางเพศ บางทีก็มีท่าทางหรือสัญลักษณ์ที่คนไม่รู้ ไม่ได้ใช้แพร่หลายในวงกว้างแต่มีความหมายทางเพศรู้กันเฉพาะกลุ่ม หากผู้ที่ไม่รู้ความหมายก็จะไม่ได้มองว่าตนกำลังถูกคุกคามทางเพศ เช่น สัญลักษณ์มือเป็นการแสดงท่าทางที่อีกฝ่ายไม่ยินยอมที่จะเห็น ยกตัวอย่างเช่น การเต๊าะปาก การเต๊าะลิ้น จนทำให้เกิดเสียงเต๊าะ การชูแค่นิ้วชี้และนิ้วกลางให้เกิดช่องว่าง แล้วแลบลิ้นไปบริเวณช่องว่างนั้น การกำมือเป็นกำปั้นแล้วพยักหน้าขึ้นลง การอมนิ้วกลาง การที่เล่นหูเล่นตากินลูกอมหรือนำลูกอมไปชักเข้าชักออกบริเวณกระพุ้งแก้ม การอมลมไว้ข้างแก้มข้างใดข้างหนึ่งแล้วกำมือขึ้นลงบริเวณข้างแก้มนั้น จากท่าทางที่กล่าวมาทั้งหมด ล้วนแล้วแต่มีความหมายว่าผู้กระทำต้องการออรัลเซ็กส์ให้กับผู้ถูกกระทำทั้งสิ้น หรือแสดงท่าทางเลียนแบบการมีเพศสัมพันธ์ในท่าทาง Standing Doggy การทำมือเป็นสัญลักษณ์โอเคแล้วเอานิ้วชี้สอดเข้าไปบริเวณช่องว่าง และยังรวมถึงท่าทางการเลียตามจุดต่าง ๆ บริเวณร่างกายแล้วจ้องมองมาที่อีกฝ่ายด้วย เช่น การแลบลิ้นแล้วเลียริมฝีปาก เป็นต้น

5. การคุกคามทางเพศทางการสื่อสาร การใช้สื่อต่าง ๆ และเทคโนโลยีที่มีส่วนช่วยในการนำมาสู่การคุกคามทางเพศ โดยที่ผู้ที่ถูกคุกคามทางเพศในรูปแบบนี้มักจะไม่รู้สึกตัวว่ากำลังถูกคุกคามทางเพศ ได้แก่ การแอบถ่ายนิ่งและวิดีโอ ไม่ว่าจะเป็นการแอบถ่ายภาพแล้วนำรูปไปขยายตรงบริเวณอวัยวะเพศ แอบถ่ายเพื่อโพสต์ลง Facebook หรือ Twitter ในแอคเคานต์มืด หรือการแอบถ่ายแล้วส่งลงกลุ่มไลน์เพื่อคุยหรือนินทากับเพื่อน อีกทั้งยังมีการแอบติดกล้องตัวเล็กบริเวณห้องน้ำเพื่อถ่ายภาพเมื่อเพศชายเข้าห้องน้ำ จากนั้นก็จะเผยแพร่รูปภาพโดยส่งผ่านทางกลุ่มไลน์สำหรับปล่อยภาพหลุดหรือแบ่งบันรูปภาพของผู้ชาย

โดยเฉพาะ ซึ่งในการเข้าไปอยู่ในกลุ่มไลน์หากเป็นกลุ่มไลน์ที่มีรูปแอบถ่ายของผู้ชายจะมีการเสียเงินที่เป็นจำนวนมากกว่าหากต้องการที่จะเข้าไปอยู่ในกลุ่มนั้น และการแอบอัดคลิปเสียงของอีกฝ่ายเพื่อใช้ช่วยตัวเอง หรืออัดคลิปเสียงตอนช่วยตัวเองส่งให้คนอื่นฟัง ก็คือการคุกคามทางเพศผ่านทางการสื่อสารเช่นเดียวกัน รวมถึงมีการบัญญัติคำศัพท์ขึ้นมาใหม่แล้วคนทั่วไปไม่รู้ในความหมายของคำศัพท์นั้น เช่น MK ย่อมาจาก ออรัลเซ็กส์ NY ย่อมาจาก น่ามีเพศสัมพันธ์ด้วย ห อ ม ย่อมาจาก อวัยวะเพศหอม เป็นต้น หากนำไปใช้ในการคอมเมนต์หรือแสดงความคิดเห็นพูดคุยกับอีกฝ่ายก็จะไม่รู้สึกว่าถูกคุกคามทางเพศ เพราะไม่เข้าใจความหมายในสิ่งที่พูดกระทำพูด และยังมีการส่งข้อความ การโทรมาโดยที่เราไม่ทราบว่าอีกฝ่ายคือใคร ขอเบอร์โทรศัพท์แล้วโทรกลับมาเพื่อ sex phone ท้ายสุด คือ แอปพลิเคชันนัดมีเพศสัมพันธ์ แอปพลิเคชันหาคู่

ในรูปแบบการคุกคามทางเพศทางการสื่อสารของเพศชายอาจนำไปสู่การขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรือ PDPA ที่จะมีความคุ้มครองไปถึงรูปถ่ายและคลิปวิดีโอของบุคคล ซึ่งการแอบถ่ายรูปหรือวิดีโอเพื่อโพสต์ลง Facebook หรือ Twitter โดยเจตนาก็จะถือว่าเป็นพฤติกรรมอาชญากรรมขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 ซึ่งอาจจะได้รับโทษทางอาญาได้ *“ผู้ใช้งานข้อมูลทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสีย ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท”*

วิธีการรับมือและตอบโต้เมื่อเพศชายเผชิญกับเหตุการณ์การถูกคุกคามทางเพศในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร

เพศชายเผชิญกับเหตุการณ์การถูกคุกคามทางเพศในสถานบันเทิง กรุงเทพมหานคร มีวิธีการรับมือและตอบโต้ 3 วิธี ได้แก่

1. การรับมือและตอบโต้แบบฉับพลันทันทีทันใด เป็นวิธีการที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศเลือกใช้ หากตนยังมีสติสัมปชัญญะอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมตนเองได้ และสามารถที่จะปกป้องตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 วิธีการ ได้แก่

1.1 ทำร้ายร่างกายอีกฝ่าย ใช้ความรุนแรงทางกายภาพ รวมถึงการใช้อารมณ์โกรธในการตอบโต้กับเหตุการณ์ เช่น การชกต่อย การเตะ การผลักตัวของอีกฝ่ายออกอย่างแรง เกิดการทะเลาะวิวาท เป็นต้น

1.2 การปัดมือหรือดึงมือของอีกฝ่ายออกในทันที เมื่ออีกฝ่ายเริ่มมีการคุกคามทางเพศตน เช่น ปัดมือของอีกฝ่ายออกหากเริ่มมีการมีจับบริเวณเป้ากางเกง เป็นต้น

1.3 การแสดงสีหน้าและพฤติกรรมในทันที เมื่อตนไม่พึงพอใจกับการกระทำของอีกฝ่าย ณ ขณะนั้นที่เกิดขึ้น จะแสดงสีหน้า กิริยาและท่าทางที่บ่งบอกว่าตนไม่พึงพอใจต่อการกระทำ เช่น การจ้องหน้า เป็นต้น

2. การรับมือและตอบโต้แบบประนีประนอม เป็นวิธีการรับมือต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศมีสติสัมปชัญญะอยู่ครบถ้วน มีความสามารถในการยับยั้งชั่งใจ ผู้ถูกคุกคามทางเพศยังไม่มืนเมาเพราะแอลกอฮอล์ สามารถที่จะพูดคุยโต้ตอบกับอีกฝ่ายได้ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 วิธีการ ได้แก่

2.1 การใช้คำพูดในทางปฏิเสธและใช้คำพูดในทางบวก เป็นคำพูดที่ยังแสดงถึงความสุภาพอยู่ ไม่ใช้ถ้อยคำหยาบคาย เพื่อบรรเทาสถานการณ์ไม่ให้เกิดการคุกคามทางเพศที่เพิ่มระดับความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

2.2 การใช้คำพูดในทางว่ากล่าวตักเตือน โดยที่ไม่ใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ

2.3 การเปลี่ยนสถานการณ์การถูกคุกคามทางเพศ ให้กลายเป็นเรื่องตลกขำขัน

2.4 การเดินให้เร็วขึ้น เดินหลีกหนีออกจากเหตุการณ์นั้น เดินหนีไปยังสถานที่อื่น เช่น เดินหนีไปเข้าห้องน้ำ รวมถึงการเปลี่ยนเส้นทางในการเดินกลับไปยังโต๊ะที่นั่ง

2.5 การบอกเล่าเรื่องราวกับเพื่อน คนรู้จักหรือคนที่อยู่รอบข้าง ให้เข้ามาช่วยเหลือตน

3. การรับมือและตอบโต้แบบการอดทนต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นสถานการณ์ที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศส่วนใหญ่มีสติสัมปชัญญะอยู่ในระดับต่ำ ไม่สามารถที่จะคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรองได้ ขาดความระมัดระวังอันตรายที่เกิดขึ้นต่อตนเอง เนื่องจากมึนเมาเพราะฤทธิ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งไม่มีเรี่ยวแรง พละกำลังที่จะต่อสู้หรือปกป้องตนเองได้อีกด้วย มี 2 ลักษณะ คือ การนิ่งเฉย และ การนอนหลับหรือแกล้งแสดงว่าตนนอนหลับสลบไป

อภิปรายผล

การถูกคุกคามทางเพศในสถานบันเทิงของเพศชาย ผลการวิจัยพบว่าหากเพศชายเลือกที่จะอยู่เฉยนิ่งเฉย ไม่ตอบโต้ ไม่แสดงพฤติกรรมท่าทีใด ๆ ออกมาว่าตนเองไม่พึงปรารถนากับพฤติกรรมการถูกคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นกับตน จะยิ่งเป็นการกระตุ้นให้การเกิดคุกคามทางเพศมากยิ่งขึ้นและเพิ่มระดับความรุนแรงมากขึ้น เช่น จากการคุกคามทางเพศในรูปแบบทางวาจาเพิ่มระดับความรุนแรงไปที่การคุกคามทางเพศในรูปแบบทางร่างกาย หรือในบางกรณีเหยื่ออาจไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกคุกคามทางเพศอยู่ การนิ่งเฉยและการไม่รู้ตัวถือว่าเป็นการก่อให้เกิดการกระทำความผิดในทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ (Victim Precipitation) โดย Marvin Wolfgang หากเหยื่ออยู่เฉยจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม อีกทั้งเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดเลือกที่กระทำพฤติกรรมเหล่านี้จะดำเนินไปเรื่อย ๆ จนกว่าผู้กระทำผิดจะบรรลุตามความต้องการของตน อีกทั้งบุคคลที่ประกอบกิจที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในพฤติกรรมเบี่ยงเบน แม้ว่าจะเป็นเวลาชั่วคราว แต่ก็จะสามารถเปิดช่องโอกาสให้ตกเป็นเหยื่อได้ นั่นคือ สถานบันเทิง ซึ่งเป็นสถานที่ที่เสี่ยงอย่างยิ่งต่อการเกิดการคุกคามทางเพศนั้นเอง (ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด, 2561, หน้า 26)

อีกทั้งยังพบว่าสถานบันเทิงจัดเป็นพื้นที่เสี่ยงที่นำไปสู่การถูกคุกคามทางเพศ เนื่องจากสถานบันเทิงเป็นสถานที่ที่มีคนใช้บริการเป็นจำนวนมาก ทั้งยังมีสภาพแวดล้อมที่มืดทึบ คับแคบ เบียดเสียด มีแสงไฟมืดสลัว ขยับตัวได้ไม่สะดวก มีมุมที่ลับสายตาจากผู้คน ความปลอดภัยภายในสถานบันเทิงน้อย กล่าวคือมีกล้องวงจรปิดแต่ไม่ทั่วถึง และมีพนักงานรักษาความปลอดภัยเฉพาะบริเวณภายนอกร้าน มีสิ่งผิดกฎหมาย

เช่น มีการใช้สารเสพติดภายในสถานบันเทิง สอดคล้องกับทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activities Theory) โดย Lawrence Cohen และ Marcus Felson ที่อธิบายว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นจากองค์ประกอบสามประการ คือ เหยื่อที่เหมาะสม (A suitable target) การขาดผู้ดูแล (The absence of a capable guardian) และอาชญากรที่มีแรงจูงใจในการกระทำผิด (A likely offender) (สาวตรี สุขศรี, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับการขาดผู้ดูแล คือ การที่มีกล้องวงจรปิดติดตั้งอยู่ภายในสถานบันเทิงแต่อาจมีประสิทธิภาพที่ไม่เพียงพอในการบันทึกภาพที่มีการเก็บรายละเอียดของเหตุการณ์คุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วน อาจเพราะในสถานบันเทิงมีความมืด แสงสว่างไม่เพียงพอ ทำให้ยากต่อการบันทึกภาพของเหตุการณ์นั้น อีกทั้งการมีจำนวนกล้องวงจรปิดที่ไม่เพียงพอ มีไม่ทั่วถึงทั้งสถานบันเทิงและยังมีบางส่วนของสถานบันเทิงที่กล้องวงจรไม่ได้มีการติดตั้งเอาไว้ อาทิ โซนห้องน้ำ โซนที่สูบบุหรี่ ในส่วนของพนักงานรักษาความปลอดภัยที่ไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่มากเท่าที่ควร คือจะมีการปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยดูแลความสงบเรียบร้อยต่าง ๆ ไม่ให้เกิดเรื่องทะเลาะวิวาทภายในร้าน ตรวจบัตรประชาชนก่อนเข้าสถานบันเทิง โดยอยู่ที่บริเวณทางเข้าทางออกด้านหน้าสถานบันเทิงเพียงเท่านั้น พนักงานรักษาความปลอดภัยไม่ได้เดินสอดส่องตรวจตราทั่วทั้งร้าน หรือไม่ได้มีการคอยสอดส่องและช่วยเหลือหากมีผู้มาใช้บริการถูกคุกคามทางเพศ ในส่วนของอาชญากรที่มีแรงจูงใจ คือ ผู้กระทำผิดที่ได้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ผู้กระทำผิดมีความยับยั้งชั่งใจลดลง มีความคึกคะนอง มีความกล้ามากขึ้น ที่จะทำสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น ขาดการคำนึงถึงศีลธรรม สิ่งที่สำคัญอีกอย่าง คือ ฝ่ายผู้กระทำ มีความอยากครอบงำ มีอารมณ์ทางเพศและแอลกอฮอล์มีส่วนทำให้ถูกเร้าอารมณ์ทางเพศได้ไวขึ้น รวมถึงค่านิยมของสถานบันเทิง ซึ่งบางคนมีค่านิยมที่ว่ามาสถานบันเทิงเพื่อต้องการเพศสัมพันธ์แบบข้ามคืน อีกด้วย และท้ายสุด คือ เหยื่อที่เหมาะสม คือ ผู้ถูกคุกคามทางเพศมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในสถานบันเทิง จนทำให้ผู้ถูกระทำไม่สามารถป้องกันตนเองได้ สติสัมปชัญญะลดลง ไม่มีเรี่ยวแรง ไม่รู้สึกตัว ไม่สามารถบังคับตนเองได้ ความสามารถในการควบคุมตนเองต่ำ อีกทั้งฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ ทำให้ความคิดช้าลง ขาดการประมวลผลที่ดี จากด้วยผลกระทบของแอลกอฮอล์ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเหตุให้เมื่อเพศชายถูกคุกคามทางเพศจึงเลือกที่นิ่งเฉยไปเลยมากกว่าเลือกที่จะป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศ จากองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบที่กล่าวมาทั้งหมด เมื่อมีองค์ประกอบครบทั้งหมดก็จะนำมาสู่การถูกคุกคามทางเพศในสถานบันเทิงได้

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีนโยบายเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ โดยบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศโดยตรง เพื่อสร้างมาตรฐานในการคุ้มครองและให้ความช่วยเหลือเหยื่อที่ถูกคุกคามทางเพศ หรือแม้แต่กระทั่งสร้างแนวทางในการชดใช้ การชดเชย และการเยียวยาเหยื่อที่ถูกคุกคามทางเพศทั้งจากรัฐบาลและจากผู้กระทำผิด

2. รัฐบาลควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการถูกคุกคามทางเพศเพื่อให้ประชาชนในสังคมได้ตระหนักถึงผลกระทบหรือผลเสียจากการถูกคุกคามทางเพศ

3. รัฐบาลควรบรรจุเรื่องการคุกคามทางเพศในหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และเข้าใจในเรื่องการคุกคามทางเพศ โดยที่เป็นการป้องกันปัญหาการถูกคุกคามทางเพศตั้งแต่ต้นเหตุ

4. ผู้ประกอบการสถานบันเทิงควรมีมาตรการให้พนักงานรักษาความปลอดภัยคอยสอดส่องดูแลผู้เข้ามาใช้บริการในเรื่องการถูกคุกคามทางเพศไม่ว่าจะเพศหญิงหรือเพศชายก็ตาม และควรปรับปรุงทัศนียภาพของสถานบันเทิงให้สามารถป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการถูกคุกคามทางเพศได้

5. สถาบันครอบครัว ควรขัดเกลาสมาชิกในครอบครัวด้วยการอบรมสั่งสอนสมาชิกให้เห็นคุณค่าความเท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ว่าทุกเพศนั้นควรถูกปฏิบัติอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน ส่งเสริมการให้เกียรติซึ่งกันและกัน และควรเคารพในเรื่องความแตกต่างทางเพศ

บรรณานุกรม

พรชัย ขันตี, ธัชชัย ปิตะนีละบุตร และ อัศวิน วัฒนวิบูลย์. (2543). **ทฤษฎี และงานวิจัยทางอาชญาวิทยา**. บุ๊คเนท.

วิทย์ วิชัยดิษฐ, เอ็ดเวิร์ด แม็คแนล, ดาริกา ใสงาม และ สาวิตรี อัษณางค์กรชัย. (2560). **รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำ ปี พ.ศ. 2560**. สหมิตรพัฒนาการพิมพ์.

ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด. (2561). **ตำราเหยื่ออาชญากรรม : สิทธิและการช่วยเหลือเยียวยา**. คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สาวตรี สุขศรี. (2560). อาชญากรรมคอมพิวเตอร์/ไซเบอร์กับทฤษฎีอาชญาวิทยา. **วารสารนิติศาสตร์,** 46(2), 415-432.

Mission To the moon. (2564). **Sexual Harassment ในเพศชายไม่ใช่เรื่องน่าขบขัน**. https://missiontothemoon.co/sexual-harassment-%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%9E%E0%B8%A8%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%84%E0%B8%A1%E0%B9%88%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%88%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87/.

Nattaya L. (2561). **เป็นไปได้หรือไม่ ถ้าผู้ชายถูก "ล่วงละเมิดทางเพศ".** https://www.sanook.com/news/5821987/.

Vocie TV. (2561). **เมื่อผู้ชายถูกล่วงละเมิดทางเพศ....."เป็นผู้ชายก็ไม่เสียหายป้ะ"**. https://fb.watch/e7lA0jkLQs/.

Wongnai. (2565). **ร้าน กึ่งผับ/ร้านเหล้า/บาร์ ยอดนิยม ในกรุงเทพมหานคร**. https://www.wongnai.com/restaurants?regions=1&categories=15&ref=ct.

Dube, S. R., Anda, R. F., Whitfield, C. L., Felitti, V. J., Dong, M., & Giles, W. H. (2005). Long-term consequences of childhood sexual abuse by gender of victim. **American Journal of Preventive Medicine,** 28, 430-438.

Felson, M., & Cohen, L. E. (1980). Human ecology and crime: A routine activity approach. **Human Ecology,** 8(4), 389-405.

Rothman, E. F., Exner, D., & Baughman, A. L. (2011). The prevalence of sexual assault against people who identify as gay, lesbian, or bisexual in the United States: A systematic review. **Trauma Violence Abuse,** 12(2), 55-66.

Siegel, L. (2008). **Criminology**. (10th ed.). Wadsworth.